

Мазуренко Світлана

<https://orcid.org/0000-0001-5606-9865>

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти та безпеки життєдіяльності,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: mazurenkosvetlana5@gmail.com

ІНТЕГРАЦІЯ ПРИНЦИПІВ SUSTAINABLE FASHION У ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

У статті досліджено особливості інтеграції принципів sustainable fashion у систему професійної підготовки майбутніх фахівців легкої промисловості. Обґрунтовано актуальність екологізації освітнього процесу в умовах глобальних викликів та трансформації індустрії моди. Визначено сутність поняття sustainable fashion, його основні принципи та вплив на формування професійних компетентностей здобувачів освіти. Проаналізовано сучасні підходи до екологічної підготовки у закладах вищої освіти. Запропоновано напрями інтеграції принципів сталого розвитку в освітній процес підготовки майбутніх фахівців швейної галузі.

Метою статті є обґрунтування теоретичних і практичних засад інтеграції принципів sustainable fashion у підготовку майбутніх фахівців легкої промисловості в умовах трансформації професійної освіти в Україні.

Методологія дослідження включає аналіз та синтез науково-педагогічної літератури, офіційних і нормативних документів щодо розвитку концепції sustainable fashion та її впливу на освітній процес; порівняння та узагальнення поглядів науковців на проблему, аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду підготовки фахівців легкої промисловості; системний підхід до розгляду професійної підготовки як цілісного процесу формування компетентностей; компетентнісний підхід, що забезпечує орієнтацію освітнього процесу на результати навчання; моделювання змісту освітніх компонентів із урахуванням принципів сталого розвитку; метод узагальнення для формування висновків і практичних рекомендацій.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в уточненні змісту поняття «інтеграція принципів sustainable fashion» у контексті професійної освіти; обґрунтуванні педагогічних умов ефективного впровадження принципів сталого розвитку у підготовку фахівців швейної галузі; моделювання напрямів оновлення змісту освітньо-професійної програми через включення тем циркулярної економіки, екодизайну, відповідального виробництва та споживання; визначенні ролі міждисциплінарного підходу у формуванні екологічної культури здобувачів освіти; пропозиції практико-орієнтованих форм навчання (проектна діяльність, кейс-методи, співпраця з підприємствами), спрямованих на впровадження принципів sustainable fashion.

Висновки. Інтеграція принципів sustainable fashion у підготовку майбутніх фахівців легкої промисловості є важливим напрямом модернізації професійної освіти. Встановлено, що впровадження екологічно орієнтованого змісту освіти, інноваційних педагогічних технологій та практико-орієнтованого навчання сприяє формуванню екологічної компетентності здобувачів освіти. Перспективами подальших досліджень є розробка методичного забезпечення інтеграції sustainable fashion у освітні програми та оцінювання рівня сформованості екологічних компетентностей майбутніх фахівців.

Ключові слова: сталий розвиток, sustainable fashion, професійна освіта, легка промисловість, технологія, екологічна компетентність, еко-дизайн.

Постановка проблеми в контексті сучасної педагогічної науки та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Сучасний розвиток легкої промисловості характеризується значним впливом на довкілля, що обумовлює необхідність переходу до моделей сталого виробництва та споживання. Індустрія моди є однією з найбільш ресурсомістких і екологічно навантажених галузей, що потребує переосмислення підходів до проектування, виготовлення та експлуатації продукції. У зв'язку з цим особливою актуальністю набуває підготовка фахівців нового покоління, здатних впроваджувати принципи sustainable fashion у професійну діяльність. Освітня система повинна забезпечити формування екологічного мислення, відповідального ставлення до ресурсів та здатності до інноваційної діяльності у сфері легкої промисловості.

До провідних джерел негативного впливу на довкілля належить індустрія моди, суттєво погіршуючи екологічний стан планети. Водночас у сучасному суспільстві посилюється тенденція до усвідомленого споживання і основним трендом сьогодишнього стає прагнення до усвідомленого споживання. В умовах високої інтенсивності життя та надмірного використання природних, часових і людських ресурсів людство дедалі частіше замислюється над наслідками власної діяльності та

відповідальністю за майбутнє. Стрімкі темпи виробництва чинять значний тиск на навколишнє середовище, і вагому роль у цьому процесі відіграє саме модна індустрія.

Sustainable fashion (свідома або стала мода) є комплексним і багатовимірним явищем, що охоплює широкий спектр підходів – від використання органічних матеріалів у виробництві одягу до розвитку сервісів оренди дизайнерських виробів. Таким чином, свідома мода постає як поєднання інформованого вибору, культурного різноманіття та збереження ідентичності. Ключовою ідеєю sustainable fashion є усвідомлений підхід до вибору матеріалів з урахуванням можливостей їх повторного використання, переробки та екологічно безпечної утилізації. У ширшому розумінні це концепція, що трансформує уявлення виробників і споживачів про життєвий цикл одягу, сировини та відходів, а також впливає на стиль життя і споживчі звички. Відповідно до своєї ідеології, sustainable fashion передбачає відповідальне ставлення до довкілля та суспільства загалом. Її основними принципами є використання екологічно безпечних і перероблених матеріалів, раціональне використання ресурсів у процесі виробництва одягу, а також формування нової культури споживання, що змінює ставлення людини до одягу [1].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Науковий інтерес до формування екологічної компетентності у майбутніх фахівців професійної освіти та інтеграції принципів сталого розвитку в освітній процес знаходиться на перетині педагогіки, екології, матеріалознавства, інженерії та інформаційних технологій. Проблематика сталого розвитку індустрії моди активно досліджується українськими науковцями. Так, у роботі І. Соловій (2025) визначено ключові принципи та критерії sustainable fashion, зокрема використання локальних матеріалів, підтримку традиційних технологій та адаптацію глобальних стандартів до національного контексту. Дослідження А. Корякіної, К. Пашкевич та ін. (2024) присвячене аналізу sustainable fashion як напрямку розвитку сучасного дизайну одягу, де підкреслено значення екологічного проєктування та повторного використання матеріалів. У праці О. Колосніченко в співавторстві (2021) акцентовано увагу на формуванні свідомого споживання та управлінні екологічними аспектами в індустрії моди. Крім того, В. Титаренко (2025) розглядала проблему формування екологічної компетентності майбутніх фахівців технологічної та професійної освіти при вивченні технологій сучасного виробництва та обґрунтувала актуальність інтеграції екологічного компоненту у професійну підготовку з урахуванням глобальних викликів, пов'язаних із забрудненням довкілля, ресурсозбереженням та впровадженням принципів сталого розвитку, акцентувала увагу на необхідності оновлення змісту навчальних програм, розширення екологічних модулів у фахових дисциплінах та впровадження методик оцінки екологічної компетентності. Таким чином, науковці підкреслюють необхідність інтеграції принципів сталого розвитку як у виробничу діяльність, так і в систему професійної освіти.

Метою статті є обґрунтування теоретичних і практичних засад інтеграції принципів sustainable fashion у підготовку майбутніх фахівців легкої промисловості в умовах трансформації професійної освіти в Україні. Особливу увагу приділено формуванню екологічного мислення, розвитку компетентностей відповідального проєктування та впровадженню інноваційних освітніх підходів, що відповідають сучасним викликам індустрії моди.

Методологія дослідження включає аналіз та синтез науково-педагогічної літератури, офіційних і нормативних документів щодо розвитку концепції sustainable fashion та її впливу на освітній процес; порівняння та узагальнення поглядів науковців на проблему, аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду підготовки фахівців легкої промисловості; системний підхід до розгляду професійної підготовки як цілісного процесу формування компетентностей; компетентнісний підхід, що забезпечує орієнтацію освітнього процесу на результати навчання; моделювання змісту освітніх компонентів із урахуванням принципів сталого розвитку; метод узагальнення для формування висновків і практичних рекомендацій.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи сутність та принципи sustainable fashion можна визначити, що sustainable fashion (стала мода) у сучасному науковому дискурсі розглядається як інтегрована концепція, що поєднує екологічні, соціальні та економічні засади функціонування індустрії моди на всіх етапах життєвого циклу продукції. Її формування зумовлене необхідністю подолання негативного впливу легкої промисловості на довкілля, а також переходом до моделі відповідального виробництва і споживання [1; 3]. На відміну від традиційної моделі fast fashion, яка орієнтована на швидке оновлення асортименту та масове споживання, концепція sustainable fashion базується на принципах довготривалості, ресурсоефективності та етичності [2]. Вона передбачає системний підхід до проєктування, виготовлення, реалізації та утилізації швейних виробів.

Ключовими принципами sustainable fashion є: раціональне використання ресурсів, що включає оптимізацію витрат сировини, енергії та води у процесі виробництва; мінімізація відходів, зокрема впровадження безвідходних або маловідходних технологій (zero-waste design); застосування екологічно безпечних матеріалів, таких як органічні, перероблені або біорозкладні текстильні волокна; етичне виробництво, що передбачає дотримання соціальних стандартів, безпечних умов праці та принципів соціальної відповідальності бізнесу; продовження життєвого циклу виробів через повторне використання, ремонт, апсайклінг та переробку продукції [2].

У сучасних дослідженнях підкреслюється, що *sustainable fashion* охоплює повний життєвий цикл виробу – від стадії дизайн-проектування (*eco-design, design for longevity*) до етапів споживання та утилізації, що відповідає концепції циркулярної економіки [5]. Такий підхід дозволяє значно зменшити екологічний слід продукції та підвищити ефективність використання ресурсів. Важливим компонентом *sustainable fashion* є також впровадження інноваційних технологій, зокрема цифрового проектування одягу (CAD/CAM системи), 3D-моделювання, віртуального прототипування, що сприяє зниженню матеріальних витрат і кількості виробничих відходів.

У контексті розвитку освіти особливого значення набуває формування у майбутніх фахівців системного екологічного мислення, здатності оцінювати вплив технологічних процесів на довкілля та приймати обґрунтовані рішення щодо вибору матеріалів і технологій [6]. В українському контексті *sustainable fashion* має свої особливості, зумовлені поєднанням глобальних екологічних трендів із національними культурними традиціями, зокрема використанням автентичних технік, локальних матеріалів та ремісничих практик [1; 5]. Такий підхід сприяє не лише екологізації виробництва, але й збереженню культурної спадщини та розвитку креативних індустрій. Отже, *sustainable fashion* виступає не лише як напрям розвитку індустрії моди, а й як важливий компонент професійної підготовки майбутніх фахівців легкої промисловості, що визначає зміст сучасної освітньої парадигми.

Якщо розглядати значення *sustainable fashion* у підготовці фахівців легкої промисловості, то сучасні вимоги ринку праці зумовлюють необхідність підготовки фахівців, які володіють знаннями про *sustainable fashion* та здатні впроваджувати їх у практичну діяльність.

Інтеграція принципів *sustainable fashion* у систему професійної освіти є важливою складовою модернізації підготовки майбутніх фахівців легкої промисловості. Сучасні виклики, пов'язані з екологічними ризиками, виснаженням природних ресурсів та трансформацією індустрії моди, зумовлюють необхідність формування нового типу фахівця – екологічно відповідального, інноваційно орієнтованого та здатного до системного мислення. У цьому контексті *sustainable fashion* виступає не лише як галузевий тренд, але й як освітня парадигма, що визначає зміст і спрямованість професійної підготовки.

Інтеграція принципів сталого розвитку у навчальний процес сприяє формуванню комплексу ключових компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності в умовах сучасного ринку праці. Зокрема, у процесі підготовки майбутніх фахівців легкої промисловості формуються такі компетентності: екологічна свідомість, що передбачає усвідомлення впливу виробничих процесів на довкілля та готовність до впровадження екологічно безпечних технологій; системне мислення, яке забезпечує здатність аналізувати життєвий цикл продукції, оцінювати взаємозв'язки між етапами виробництва і споживання; здатність до еко-проектування, що включає використання принципів *sustainable design, zero-waste* підходів та екологічно орієнтованого конструювання одягу; відповідальне прийняття рішень, орієнтоване на баланс між економічною доцільністю, екологічною безпекою та соціальною відповідальністю; інноваційність, яка проявляється у здатності впроваджувати нові технології, матеріали та підходи до організації виробництва.

Сучасні вимоги ринку праці також зумовлюють необхідність підготовки фахівців, які володіють знаннями про *sustainable fashion* та здатні інтегрувати їх у професійну діяльність. Зокрема, зростає попит на спеціалістів, які можуть здійснювати екологічно орієнтоване проектування, оптимізувати використання ресурсів, впроваджувати принципи циркулярної економіки та розробляти конкурентоспроможні продукти з урахуванням екологічних стандартів [6]. Важливим аспектом є також формування міждисциплінарних знань, що поєднують технологічні, дизайнерські, економічні та екологічні підходи. Такий інтегрований підхід дозволяє майбутнім фахівцям ефективно реагувати на сучасні виклики та впроваджувати інновації у сфері легкої промисловості. Крім того, впровадження принципів *sustainable fashion* у освітній процес сприяє розвитку ціннісних орієнтацій здобувачів освіти, зокрема відповідального споживання, екологічної культури та соціальної відповідальності. Це відповідає тенденціям розвитку освіти, орієнтованої на сталий розвиток суспільства.

Окреслюючи напрями інтеграції принципів *sustainable fashion* у освітній процес підготовки майбутніх фахівців легкої промисловості треба визначити що це потребує системного підходу і охоплює оновлення змісту освіти, впровадження інноваційних методів навчання та посилення практичної складової підготовки. Така інтеграція сприяє формуванню екологічної компетентності та відповідає сучасним вимогам ринку праці [6].

Одним із ключових напрямів є оновлення та модернізація змісту освітніх компонентів із урахуванням принципів сталого розвитку та особливостей функціонування сучасної індустрії моди. Актуальним є включення до навчальних дисциплін тем, що формують у здобувачів освіти цілісне уявлення про *sustainable fashion* як комплексне соціально-економічне та екологічне явище [5].

Доцільно інтегрувати такі тематичні напрями як еко-дизайн одягу, що передбачає проектування виробів із урахуванням мінімізації негативного впливу на довкілля на всіх етапах життєвого циклу продукції; технології переробки текстильних матеріалів, які забезпечують формування практичних навичок повторного використання сировини та впровадження принципів циркулярної економіки; *sustainable fashion* як глобальний тренд, що дозволяє студентам орієнтуватися у сучасних тенденціях розвитку індустрії моди та розуміти вимоги міжнародного ринку; циркулярна економіка

у легкій промисловості, яка формує уявлення про замкнені цикли виробництва та ефективне використання ресурсів.

Важливо, що циркулярна економіка (circular economy) у контексті легкої промисловості розглядається як інноваційна модель господарювання, що спрямована на максимальне збереження цінності матеріалів і продукції протягом усього життєвого циклу, а також на мінімізацію утворення відходів [3]. На відміну від традиційної лінійної моделі «виробництво – споживання – утилізація», циркулярна економіка передбачає впровадження замкнених циклів, у яких відходи однієї виробничої системи стають ресурсом для іншої [4]. У сфері легкої промисловості реалізація принципів циркулярної економіки передбачає переорієнтацію на такі підходи: rethink (переосмислення) – проєктування продукції з урахуванням її довговічності, ремонтпридатності та можливості подальшої переробки; reduce (скорочення) – зменшення використання первинних ресурсів і оптимізація технологічних процесів; reuse (повторне використання) – продовження життєвого циклу виробів шляхом їх повторного використання; recycle (переробка) – повернення матеріалів у виробничий цикл після завершення експлуатації виробу; upcycle (апсайклінг) – створення нових виробів із матеріалів, що вже були у використанні, із підвищенням їхньої цінності [2; 5]. Застосування циркулярних підходів у швейній галузі охоплює всі етапи життєвого циклу продукції: від вибору екологічно безпечних матеріалів до організації процесів збору, сортування та переробки текстильних відходів. Важливим аспектом є впровадження технологій, що забезпечують мінімізацію відходів на етапі розкрою матеріалів (zero-waste pattern cutting), а також використання цифрових інструментів для оптимізації конструкції виробів [4].

У наукових дослідженнях підкреслюється, що впровадження принципів циркулярної економіки сприяє не лише зменшенню негативного впливу на довкілля, але й підвищенню економічної ефективності підприємств легкої промисловості за рахунок раціонального використання ресурсів та зниження витрат на сировину [4]. Крім того, циркулярні моделі бізнесу відкривають нові можливості для розвитку інноваційних форм підприємництва, зокрема у сфері переробки текстильних матеріалів та створення екологічно орієнтованих брендів.

У контексті професійної освіти вивчення циркулярної економіки сприяє формуванню у майбутніх фахівців системного мислення, здатності до аналізу життєвого циклу продукції та прийняття обґрунтованих рішень щодо вибору матеріалів і технологій. Особливого значення набуває розвиток практичних навичок, пов'язаних із впровадженням принципів циркулярності у процеси проєктування та виготовлення швейних виробів. Таким чином, інтеграція концепції циркулярної економіки у підготовку майбутніх фахівців легкої промисловості є важливою умовою формування їхньої професійної компетентності та готовності до діяльності в умовах сталого розвитку. Оновлення змісту освіти повинно базуватися на міждисциплінарному підході, що поєднує технологічну, дизайнерську, економічну та екологічну підготовку, забезпечуючи формування системного бачення професійної діяльності [3].

Ефективна інтеграція принципів sustainable fashion неможлива без використання інноваційних методів навчання та впровадження сучасних педагогічних технологій, орієнтованих на активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів та розвиток їхньої професійної самостійності. Серед найбільш ефективних методів навчання доцільно виокремити: проєктне навчання, зокрема створення еко-колекцій одягу, що дозволяє студентам реалізувати принципи sustainable fashion у практичній діяльності та сформувати навички еко-проєктування; кейс-методи, які передбачають аналіз реальних або змодельованих ситуацій у сфері легкої промисловості та сприяють розвитку критичного мислення і здатності до прийняття обґрунтованих рішень; міждисциплінарні проєкти, що інтегрують знання з технології, дизайну, економіки та екології, формуючи комплексне бачення професійної діяльності; використання САПР (CAD/CAM систем) для проєктування одягу, що дозволяє оптимізувати витрати матеріалів, зменшити кількість відходів та підвищити ефективність виробництва. Дослідження свідчать, що застосування інноваційних методів навчання сприяє підвищенню мотивації студентів, розвитку їхніх творчих здібностей та формуванню професійних компетентностей, необхідних для впровадження принципів сталого розвитку у практичну діяльність. Крім того, важливим є використання цифрових технологій у навчальному процесі, що забезпечує адаптацію підготовки фахівців до умов цифрової трансформації індустрії моди та сприяє розвитку цифрової компетентності здобувачів освіти [6].

Важливим складником інтеграції принципів sustainable fashion у підготовку фахівців легкої промисловості є практикоорієнтований підхід, який забезпечує формування не лише теоретичних знань, а й прикладних компетентностей. Такий підхід дозволяє здобувачам безпосередньо застосовувати принципи екологічної відповідальності, ресурсоефективності та циркулярної економіки у процесі професійної діяльності. Особливої уваги заслуговує залучення студентів до розробки виробів із вторинної сировини (upcycling, recycling). У межах навчальних дисциплін та проєктної діяльності студенти можуть працювати з текстильними відходами, використаними матеріалами та виробами, що втратили первинну функціональність. Це сприяє формуванню навичок екодизайну та усвідомлення цінності ресурсів. Важливим є також освоєння технологій повторного використання матеріалів та оцінювання їх життєвого циклу.

Не менш значущою є співпраця з підприємствами легкої промисловості, що впроваджують принципи сталого розвитку. Така взаємодія може реалізовуватися через дуальну освіту, виробничу практику, стажування, спільні проєкти та майстер-класи. У процесі такої співпраці студенти отримують реальний досвід роботи в умовах виробництва, ознайомлюються з сучасними екологічно орієнтованими технологіями, стандартами сертифікації та вимогами ринку. Це сприяє адаптації випускників до професійного середовища та підвищує їхню конкурентоспроможність. Важливим інструментом професійного розвитку є також участь у конкурсах та виставках еко-дизайну. Такі заходи стимулюють до створення інноваційних рішень у сфері сталого моделювання одягу, дозволяють презентувати власні проєкти, отримати експертну оцінку та встановити професійні контакти. Участь у подібних ініціативах сприяє формуванню підприємницького мислення та навичок самопрезентації.

Дослідження у сфері професійної освіти підтверджують, що практична реалізація принципів sustainable fashion у навчальному процесі суттєво підвищує рівень сформованості професійних компетентностей, зокрема проєктно-конструкторських, технологічних та екологічних. Крім того, це позитивно впливає на рівень працевлаштування випускників, їхню здатність до інноваційної діяльності та готовність до викликів сучасної індустрії моди. Тому, практикоорієнтована підготовка є ключовим елементом формування фахівців, здатних реалізовувати принципи сталого розвитку у легкій промисловості.

В умовах глобальних екологічних викликів та трансформації індустрії моди освітній процес у сфері підготовки фахівців легкої промисловості має бути спрямований на формування цілісної екологічної культури майбутніх спеціалістів. Така культура передбачає не лише засвоєння теоретичних знань, а й розвиток екологічно відповідального мислення, поведінки та професійних практик. Зокрема, важливим є розвиток відповідального споживання, що передбачає формування у здобувачів критичного ставлення до швидкої моди (fast fashion), усвідомлення життєвого циклу виробу, раціонального використання ресурсів і підтримки концепції повторного використання та переробки матеріалів. Освітній процес має стимулювати здатність майбутніх фахівців проєктувати вироби з урахуванням довговічності та мінімізації відходів; формування екологічних цінностей, які інтегруються у світогляд через міждисциплінарний підхід, включення екологічної тематики у професійні дисципліни, а також через участь у проєктній діяльності, спрямованій на створення сталих дизайнерських рішень. Це сприяє розвитку етичної відповідальності за результати власної професійної діяльності; усвідомлення впливу професійної діяльності на довкілля, що включає аналіз екологічних наслідків виробничих процесів, вибору матеріалів, технологій виготовлення та утилізації продукції. Важливо сформувати у студентів здатність оцінювати екологічний слід виробів і приймати обґрунтовані рішення щодо зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Формування екологічної культури також передбачає активне використання інноваційних освітніх підходів, таких як проблемно-орієнтоване навчання, кейс-методи, участь у реальних екологічних проєктах, співпраця з підприємствами, що впроваджують принципи сталого виробництва. Важливу роль відіграє розвиток екологічної компетентності як складової професійної підготовки, що поєднує знання, уміння, цінності та досвід діяльності. Таким чином, орієнтація освітнього процесу на формування екологічної культури відповідає сучасним тенденціям розвитку індустрії моди, яка дедалі більше базується на принципах сталого розвитку, циркулярної економіки та екодизайну. Це забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно діяти в умовах екологічно орієнтованої економіки та сприяти зниженню негативного впливу галузі на довкілля.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. У результаті дослідження встановлено, що інтеграція принципів sustainable fashion у підготовку майбутніх фахівців легкої промисловості є необхідною умовою модернізації професійної освіти відповідно до сучасних глобальних викликів. Визначено, що ефективність цього процесу забезпечується через оновлення змісту освітніх компонентів, впровадження інноваційних педагогічних технологій та формування екологічно орієнтованих професійних компетентностей. Доведено, що орієнтація на принципи сталого розвитку сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців, здатних до відповідального проєктування, ресурсоефективного виробництва та впровадження екологічних інновацій у швейній промисловості. Інтеграція принципів sustainable fashion у підготовку майбутніх фахівців легкої промисловості є важливим напрямом модернізації професійної освіти, оскільки впровадження екологічно орієнтованого змісту освіти, інноваційних педагогічних технологій та практикоорієнтованого навчання сприяє формуванню екологічної компетентності здобувачів освіти.

Перспективами подальших досліджень є розробка методичного забезпечення інтеграції sustainable fashion у освітні програми та оцінювання рівня сформованості екологічних компетентностей майбутніх фахівців.

References

1. Колосніченко О. В., Кротова Т. Ф., Пашкевич К. Л. Sustainable fashion як тренд сучасності. *Мистецтвознавство України*. 2021. № 21. С. 35–42. URL: <http://mystukr.mari.kiev.ua/article/view/254670>
Kolosnichenko, O. V., Krotova, T. F., & Pashkevych, K. L. (2021). Sustainable fashion yk trend suchasnosti [Sustainable Fashion as a Contemporary Trend]. *Mystetstvoznavstvo Ukrainy – Art History of Ukraine*. 21. 35–42. Retrieved from: <http://mystukr.mari.kiev.ua/article/view/254670> [in Ukrainian].
2. Корякіна А. А., Пашкевич К. Л., Герасименко О. Д., Чень Чень. Sustainable fashion в творчості українських та закордонних брендів одягу. *Теорія та практика дизайну. Культура і мистецтво*. 2024. Вип. 2(32). С. 94–106. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/29727/1/TPD_94-106_32_2024.pdf
Koriakina, A. A., Pashkevych, K. L., Herasymenko, O. D., & Chen, Chen (2024). Sustainable fashion v tvorchosti ukrainskykh ta zakordonnykh brendiv odiahu [Sustainable Fashion in the Creative Work of Ukrainian and Foreign Clothing Brands]. *Teoriia ta praktyka dyzainu. Kultura i mystetstvo – Theory and Practice of Design. Culture and Art*. 2(32). 94–106. Retrieved from: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/29727/1/TPD_94-106_32_2024.pdf [in Ukrainian].
3. Музичук Л. М. Циркулярна економіка в Україні. *Проблеми розвитку циркулярної економіки: тези доп. II Міжнар. студ.-практ. конф. (20–21 трав. 2021 р., Львів)*. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. С. 50. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/35320/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d1%82%d0%b5%d0%b7%20%d0%9f%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%bb%d0%b5%d0%bc%d0%b8%20%d1%80%d0%be%d0%b7%d0%b2%d0%b8%d1%82%d0%ba%d1%83%20%d1%86%d0%b8%d1%80%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%8f%d1%80%d0%bd%d0%be%d1%97%20%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d0%ba%d0%b8.pdf>
Muzychuk, L. M. (2021). Tsyrukuliarna ekonomika v Ukraini [Circular Economy in Ukraine]. *Problemy rozvytku tsyrkuliarnoi ekonomiky: tezy dop. II Mizhnar. stud.-prakt. konf. (20–21 trav. 2021 r., Lviv) – Challenges in the Development of the Circular Economy: Abstracts from the 2nd International Student Scientific and Practical Conference (May 20–21, 2021, Lviv)*. Lviv, Ukraine: Видавництво Львівської політехніки. 50. Retrieved from: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/35320/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d1%82%d0%b5%d0%b7%20%d0%9f%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%bb%d0%b5%d0%bc%d0%b8%20%d1%80%d0%be%d0%b7%d0%b2%d0%b8%d1%82%d0%ba%d1%83%20%d1%86%d0%b8%d1%80%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%8f%d1%80%d0%bd%d0%be%d1%97%20%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d0%ba%d0%b8.pdf> [in Ukrainian].
4. Походенко К. Р. Стала мода як предмет наукових досліджень. *Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство*. 2021. Вип. 45. С. 249–255. URL: <https://arts-series-knukim.pp.ua/article/view/247403/245972>
Pokhodenko, K. R. (2021). Stala moda yak predmet naukovykh doslidzhen [Sustainable Fashion as a Subject of Scientific Research]. *Visnyk KNUKiM. Serii: Mystetstvoznavstvo – Bulletin of the Kyiv National University of Culture and Arts. Series: Art History*. 45. 249–255. Retrieved from: <https://arts-series-knukim.pp.ua/article/view/247403/245972> [in Ukrainian].
5. Соловій І. Принципи та критерії сталої моди в науковому дискурсі: український контекст. *Art and Design*. 2025. Т. 8, № 1. С. 69–79. URL: [https://art-design.com.ua/web/uploads/pdf/AD_8_1_2025%20\(2\)-6979.pdf](https://art-design.com.ua/web/uploads/pdf/AD_8_1_2025%20(2)-6979.pdf)
Solovii, I. (2025). Pryntsypy ta kryterii staloi mody v naukovomu dyskursi: ukrainskyi kontekst [Principles and Criteria of Sustainable Fashion in Scientific Discourse: The Ukrainian Context]. *Art and Design*. 8(1). 69–79. Retrieved from: [https://art-design.com.ua/web/uploads/pdf/AD_8_1_2025%20\(2\)-6979.pdf](https://art-design.com.ua/web/uploads/pdf/AD_8_1_2025%20(2)-6979.pdf) [in Ukrainian].
6. Титаренко В., Титаренко О. Формування екологічної компетентності у майбутніх фахівців професійної освіти при вивченні технологій сучасного виробництва. *Витоки педагогічної майстерності*. Вип. 35. 2025. С. 231–232. URL: <https://sources.pnpu.edu.ua/article/view/331181/320556>
Tytarenko, V., & Tytarenko, O. (2025). Formuvannia ekolohichnoi kompetentnosti u maibutnikh fakhivtsiv profesiinoy osvity pry vyvchenni tekhnolohii suchasnoho vyrobnytstva [Formation of environmental competence in future vocational education specialists in the study of modern production technologies]. *Vytyky pedahohichnoi maisternosti – The Origins of Pedagogical Expertise*. 35. 231–232. Retrieved from: <https://sources.pnpu.edu.ua/article/view/331181/320556>

Mazurenko Svitlana

<https://orcid.org/0000-0001-5606-9865>

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Professional
Education and Health Protection,*

*T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: mazurenkosvetlana5@gmail.com*

INTEGRATION OF SUSTAINABLE FASHION PRINCIPLES INTO THE TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE LIGHT INDUSTRY

The article examines the features of integrating sustainable fashion principles into the system of professional training of future specialists in the light industry. The relevance of greening the educational process in the context of global challenges and the transformation of the fashion industry is substantiated. The essence of the concept of sustainable fashion, its main principles, and its influence on the formation of professional competencies of students are determined. Modern approaches to environmental training in higher education institutions are analyzed. The directions for integrating sustainable development principles into the educational process of training future specialists in the garment industry are proposed.

The purpose of the article is to substantiate the theoretical and practical foundations for integrating sustainable fashion principles into the training of future specialists in the light industry.

The research methodology includes the analysis and synthesis of scientific and pedagogical literature, official and regulatory documents on the development of the sustainable fashion concept and its impact on the educational process; comparison and generalization of scientific views on the problem; analysis of domestic and foreign experience in training specialists in the light industry; a systemic approach to considering professional training as a holistic process of competency formation; a competency-based approach that ensures the orientation of the educational process towards learning outcomes; modeling of the content of educational components taking into account the principles of sustainable development; and the method of generalization for forming conclusions and practical recommendations.

The scientific novelty of the obtained results lies in clarifying the content of the concept of «integration of sustainable fashion principles» in the context of professional education; substantiating pedagogical conditions for the effective implementation of sustainable development principles in the training of garment industry specialists; modeling directions for updating the content of educational and professional programs through the inclusion of topics such as circular economy, eco-design, responsible production and consumption; determining the role of an interdisciplinary approach in the formation of students' environmental culture; and proposing practice-oriented learning forms (project-based learning, case methods, cooperation with enterprises) aimed at implementing sustainable fashion principles.

Conclusions. The integration of sustainable fashion principles into the training of future specialists in the light industry is an important direction for the modernization of professional education. It has been established that the implementation of environmentally oriented educational content, innovative pedagogical technologies, and practice-oriented learning contributes to the formation of students' environmental competence. Prospects for further research include the development of methodological support for integrating sustainable fashion into educational programs and assessing the level of environmental competence formation in future specialists.

Key words: *sustainable development, sustainable fashion, vocational education, light industry, technology, environmental competence, eco-design.*

Стаття надійшла до редакції 05.04.2026

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **Вадим Ребенок**